

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 17P/5/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6621200520
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Gabrielová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2021:6621200520.8

Uznesenie

Okresný súd Lučenec vo veci starostlivosti o maloleté deti: Y. F., Q.. XX.XX.XXXX G. J. F., Q.. XX.XX.XXXX, deti zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: matka - G. F., Q.. XX.XX.XXXX, t.č. na neznámom mieste, štátny občan SR a otec - W. F., Q.. XX.XX.XXXX, U. N. XXX, štátny občan SR o návrhu navrhovateľky - starej matky: J. F., Q.. XX.XX.XXXX, U. N. XXX, štátny občan SR v konaní o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. M e n í rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 11P/7/2019 zo dňa 15.05.2019, čo do výroku o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému Y. F., nar. XX.XX.XXXX a maloletej J. F., nar. XX.XX.XXXX tak, že ich z v e r u j e do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky J. F.Á., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXX, ktorá je o p r á v n e n á a p o v i n n á maloleté deti zastupovať, spravovať ich bežné záležitosti, v tom aj majetkové, poskytovať im všestrannú výchovu a výživu, preberať za ne opakované sociálne dávky, ako aj iné majetkové a nemajetkové plnenia, nakladať s nimi v prospech maloletých detí.

II. V podstatných veciach potrebuje súhlas rodičov.

III. Rodičia sú p o v i n n í platiť na maloleté deti výživné každý zvlášť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, neploleté dieťa podľa osobitného zákona vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec počnúc právoplatnosťou uznesenia.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Stará matka podala návrh na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti. Ako dôvod uviedla, že otcovi maloletých detí po rozvode boli deti zverené do jeho osobnej starostlivosti z dôvodu, že ich biologická matka nejavila o ne záujem. Matka maloletých detí je bezdomovkyňa, prespáva u rôznych známych, nemá pravidelný príjem, neprispieva na výživné, bola aj vo výkone trestu odňatia slobody za krádež. V minulosti požívala omamné látky. Maloleté deti sa jej boja, keď ich v takom stave navštívi. Deti vychováva spoločne s otcom maloletých detí od rozvodu rodičov. Otec pracoval na dohodu, hľadal si prácu bez úspechu, viackrát bol aj v zahraničí za prácou a za ten čas sa o maloleté deti starala ona. Netrpí závažným ochorením, ktoré by jej v starostlivosti o maloleté deti mohlo brániť. Je spôsobilá na právne úkony, býva spolu s maloletými deťmi v trojizbovom rodinnom dome, je nezamestnaná a poberá vdovský dôchodok vo výške 224,20 Eur.

2. Kolízny opatrovník dňa 19.02.2021 vykonal pohovor so starou matkou spolu s maloletými deťmi na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, kde stará matka uviedla, že od roku 2019 bola nápomocná synovi, otcovi maloletých detí pri výchove a starostlivosti o maloleté deti, pretože bývali v spoločnej domácnosti a maloleté deti boli v tom čase zverené do jeho osobnej starostlivosti. V januári

2021 otec odcestoval za prácou do zahraničia a od vtedy zabezpečuje kompletnú starostlivosť obidvom maloletým deťom. Uviedla, že s maloletými deťmi nemá žiadne výchovné problémy, poslúchajú ju a rešpektujú. Spolu s maloletými deťmi žije v prizemnom rodinnom dome, ktorý má v osobnom vlastníctve, nachádzajú sa tam tri izby, ktoré sú účelovo zariadené. Vykurovanie je zabezpečené prostredníctvom centrálného ústredného kúrenia na drevo, elektrina a voda je v domácnosti zavedená. Stará matka je poberateľkou vdovského dôchodku a otec poberá rodinné prídavky na maloleté deti v sume 51,00 Eur mesačne. Maloletý Y. uviedol, že je žiakom prvého ročníka ZŠ v N.. Školu navštevuje pravidelne, predtým sa vzdelával dištančne. U starej mamy sa cíti dobre, má ju rád a naďalej chce bývať u nej a spolu so sestrou majú zariadenú detskú izbu. Vo voľnom čase pozerá televízor, hrá sa na mobile alebo s autami. S matkou nie je v žiadnom kontakte, nemá ani záujem rozprávať sa s ňou, pretože ak aj náhodou príde k nim, tak je podráždená a agresívna. S otcom je v kontakte prostredníctvom sociálnych sietí. Maloletá J. uviedla, že asi dva týždne chodí do materskej škôlky v N.. Starú mamu má rada, poslúcha ju, pomáha jej pri varení. Rada pozerá televíziu a hrá sa s bábikami. S otcom si občas telefonuje, s matkou nie je v žiadnom kontakte. Obidve maloleté deti boli vhodne a čisto oblečené, primerane poveternostným podmienkam, pôsobili pokojným dojmom, boli ochotné komunikovať, nebolo na nich badať žiadne známky zanedbávania. Stará matka uviedla, že otec maloletých detí v januári odcestoval do Nemecka, kde pracuje. Matka odišla z domácnosti v roku 2018, nevedia kde sa zdržiava, pravdepodobne je v zahraničí v Rakúsku vo Viedni. S maloletými deťmi neudržiava žiaden kontakt, neprejavuje o ne záujem. Na návštevu do jej domácnosti príde asi jedenkrát za pol roka, kde sa zdrží cca jednu hodinu. Úrad práce konštatuje, že stará matka má vytvorené vhodné a vyhovujúce podmienky na výchovu a starostlivosť o maloleté deti, preto je v najlepšom záujme zverenie maloletých detí do jej náhradnej starostlivosti. Úrad práce zastáva názor, že v súčasnej dobe nie je reálne, aby biologický rodičia mohli zabezpečovať osobnú starostlivosť svojim maloletým deťom.

3. Otec na pojednávaní uviedol, že v súčasnej dobe nevie zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti, nakoľko je im najlepšie pri jeho matke. Nevylučuje, že keby sa v budúcnosti oženil, deti by si zobral a staral by sa o ne so svojou ženou. Pracuje príležitostne v Lučenci, vo Fiľakove a chodí na týždňovky pracovať do Maďarska. Tam býva u majiteľa a robí stolárske práce, obkladačky, murárske práce, všetko, čo treba na stavbe. V podstate pracuje bez pracovnej zmluvy. Prácu si na Slovensku nevie nájsť, z toho dôvodu, že je tmavej pleti. Preto súhlasí s tým, aby deti boli zverené do starostlivosti starej matky, u ktorej je im najlepšie, ktorá sa o ne vie postarať.

4. Súd pojednával v neprítomnosti matky.

5. Stará matka na pojednávaní uviedla, že trvá na podanom návrhu a žiada, aby maloleté deti boli zverené do jej starostlivosti, nakoľko inú možnosť tu nevidí, keďže o deti sa už stará viac ako tri roky, od kedy ich matka opustila. Deti sú od vtedy kľudné, nevykrikujú zo sna. Matka sa o deti vôbec nezaujíma, nemajú ani vedomosť kde sa nachádza. Výživné neplatí vôbec. O deti sa stará len ona. Sú na ňu naviazané, pripútané, nosí ich do školy, škôlky, k lekárovi a všetku starostlivosť zabezpečuje ona. Je im matkou, aj otcom. Otec ich chodí navštevovať. Pracuje príležitostne ale ten príjem nie je vysoký. Zarába len okolo 50,00 Eur.

6. Kolízny opatrovník uviedol, že prešetrili pomery u starej matky a zistili, že v tom čase sa otec zdržiaval doma, aj keď v súčasnosti býva na inej adrese. Stará matka má vyhovujúce podmienky na starostlivosť o maloleté deti. Otec uviedol, že príležitostne chodí pracovať do Maďarska na týždňové turnusy. Býva v ubytovni svojho zamestnávateľa. Starostlivosť o maloleté deti od vtedy ako spoločnú domácnosť opustila matka maloletých detí zabezpečuje stará matka, ktorá má vyhovujúce podmienky. Deti boli vyslúchané, pôsobili pokojným dojmom, uviedli, že sa u starej matky cítia dobre. Otec deti navštevuje. Vzhľadom na tú skutočnosť, že otec chodí pracovať do zahraničia, súhlasia s tým, aby deti boli zverené do starostlivosti starej matky, ktorá v čase neprítomnosti otca zabezpečuje starostlivosť o maloleté deti a v tom čase je potrebné, aby bola aj právne vysporiadaná starostlivosť o maloleté deti.

7. Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípade, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

8. Podľa ods. 2 náhradná starostlivosť na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletými deťmi a inou osobou môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

9. Podľa ods. 3 náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“).

10. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ako to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá zabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

11. Podľa ods. 2 pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa splnenie podmienky trvania pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

12. Podľa ods. 3 v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

13. Podľa ods. 4 osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu, ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

14. Podľa ods. 6 rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobne, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

15. Podľa ods. 7 vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa ods. 1 nezaniká.

16. Podľa ods. 8 súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinnosť poskytovať maloletému dieťaťu výživné, rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa poukazovali výživné Úradu práce sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť, poukazovaním výživného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa ods. 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nároku na výživu maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

17. Podľa ods. 9 súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa výkon náhradnej osobnej starostlivosti a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

18. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

19. Podľa ods. 2 obidvaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov

20. Podľa ods. 3, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

21. Podľa ods. 5 výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

22. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

23. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

24. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté deti je zmena, alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

25. Podľa ods. 3 pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

26. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

27. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že v súčasnej dobe za danej situácie má stará matka vytvorené vhodné podmienky na to, aby vedela zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti. Matka maloletých detí sa zdržiava v súčasnej dobe na neznámom mieste a otec maloletých detí chodí príležitostne pracovať do Maďarska. Z týchto dôvodov, ani jeden z rodičov nevie zabezpečiť stálu, všestrannú starostlivosť o maloleté deti, preto je v najlepšom záujme maloletých, aby boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, ktorá má vytvorené vyhovujúce osobné, rodinné a aj majetkové pomery na to, aby zabezpečila všestrannú starostlivosť o maloleté deti. Na základe vyššie zistených skutočností súd návrhu vyhovel a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

28. Vzhľadom na to, že vyživovacia povinnosť rodičov k maloletým deťom naďalej trvá, určil im súd povinnosť platiť výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, nakoľko v súčasnej dobe príjem matky nebol zistený a príjem otca je minimálna čiastka. V súčasnej dobe je minimálna suma výživného, ktorou je rodič povinný prispievať na výživu nezaopatreného dieťaťa 29,42 Eur mesačne. V tejto sume súd určil povinnosť platiť výživné na maloleté deti počnúc od právoplatnosti tohto uznesenia, ktoré výživné budú rodičia zasielať na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec.

29. Výrok o trovách súd založil na ustanovení § 52 C.m.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Lučenec, Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ustanovenia § 62 ods. 1, 2 C.m.p. je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa ustanovenia § 63 C.m.p. v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa ustanovenia § 64 C.m.p. zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa ustanovenia § 65 C.m.p. odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa ustanovenia § 66 C.m.p. odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa ustanovenia § 67 C.m.p. na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa ustanovenia § 367 ods. 3 C.m.p. uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.